*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 61. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 20 CENTS СУБОТА, 29-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1975 No. 61. VOL. LXXXII.

СТУДІЇ УКРАЇНІСТИКИ В МЮНХЕНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Мюнхен (Н. Н.). — Серед небагатьох західньоевропейських університетів, в яких можна тепер студіювати україністику, значне місце займає Мюнхенський університет ім. Людвига-Максиміліяна. В Інституті слов'янської філології цього найбільшого німецькомовного університету можна вивчати українську мову та літературу як головну або побічну спеціяльність нарівні з такими мовами як російська, польська, чеська, сербо-хорватська та болгарська. Керівником україністичних студій в Мюнхенському університеті є проф. д-р Ю. Бойко, а лектором української мови та загального українознавства — мґр М. Антохій. Проф. Ю. Бойко присвячує свої україністичні виклади вузловим проблемам української літератури та українського літературознавства, а також питанням взаємовідносин між українською та іншими европейськими літературами. Практичні курси української мови та курс українознавства входять в навчальну програму лекторату.

Студії слов'янської філології, з україністикою як головною або побічною спеціяльністю, можна завершити в Мюнхенському університеті маґістерським іспитом, а після цього й докторатом славістики. Бібліотека Інституту, яка нараховує близько 50.00 книжкових одиниць, обслуговує студентів і докторантів необхідною фаховою літературою. Україністи знайдуть в ній чимало рідкісних книг та періодичних видань, потрібних для науково-дослідної роботи. До послуг студентів є і велика Університетська бібліотека, а також Баварська державна бібліотека, одна з найбільших книгозбірень Европи, з багатим фондом славістичної та україністичної літератури.

Виклади літнього семестру починаються в Мюнхенському університеті 2 травня і кінчаються 31 липня 1975 року. Іматрикуляція нових студентів проводиться від 23 квітня до 7 травня 1975 р. До заяви про прийом слід додати оригінал і фотокопію свідоцтва зрілости, посвідчення про евентуальні студії в іншому університеті та 3 світлини. Адреса Університету: Universitat Munchen, D-8 Munchen 22, Geschwister-Scholl, Platz 1.

Окружний Комітет Відділів УНС Ню Йорку готується до загальних зборів

Ню Йорк. — Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Ню Йорку, що його очолює д-р Іван Флис, заступник головного предсідника УНС, і Микола Хоманчук, як секретар, інформує, що в п'ятницю, 11-го квітня ц. р. о год. 7.30 вечора в домівці Товариства „Дністер", 361-ий Відділ УНС, при 119 евеню „А" між 7 і 8 вулицями відбудуться річні загальні збори Округи, в яких зобов'язані взяти участь члени Окружного Комітету, конвенційні делегати і урядовці Відділів: 4, 5, 6, 8, 16, 19, 46, 69, 86, 88, 117, 130, 158, 184, 194, 195, 200, 203, 204, 205, 210, 211, 256, 267, 293, 325, 327, 361, 433, 435, 450, 455, 457 485, 489.

В програмі зборів, крім звичайного порядку нарад, буде звітування членів Управи, дискусія над звітами, вибір нової Управи, устійнення та схвалення пляну праці на 1975-ий рік, доповіді головних урядовців УНСоюзу. У зборах візьмуть участь члени Головного Уряду і Василь Оріховський, обласний організатор.

Округа УНС Піттсбурґ і Західньої Пенсильвенії матиме збори

Піттсбурґ, Па. — Окружний Комітет Відділів УНС Піттсбурґу і Західньої Пенсилвенії, що його очолює Карло Сачко та Петро Корічка, як секретар, повідомляє, що в неділю, 6-го квітня ц.р. о год. 3-й по полудні в залі Українського Дому 1115 Схід Карсон вулиця (Савд Сайд) в Піттсбурґу відбудуться загальні річні збори Відділів УНС Піттсбурґу і Західньої Пенсильвенії, в яких зобов'язані взяти участь усі члени Окружного Комітету, конвенційні делеґати і урядовці Відділів: 24, 41, 53, 56, 63, 91, 96, 109, 113, 120, 126, 132, 161, 264, 276, 296, 338, 481.

В програмі зборів передбачено: звіти членів управи Окружного Комітету, дискусію над звітами, вибір нової управи, затвердження пляну праці на 1975-й рік і доповідь головного організатора УНС Степана Гавриша. У зборах візьме участь також головний радний Андрій Джула.

Показ великоднього печива і вишивок в Боффало

Боффало, Н. И. (О. З.). — Союз Українок Америки, Відділи 49 і 97 у Боффало, влаштували у неділю, 23 березня, в залі парохії св. Івана Хрестителя, показ великодного печива, писанок і вишивок, з конкурсом за найкращі паски і торти. З рамени СУА відкрила цю імпрезу, подала її ціль, і нею проводила пані Дарія Завадівська, а Ігор Чмола дав коротку доповідь про українські вишивки, демонструючи і пояснюючи роди вишивок з різних околиць України. Доволі численна публіка, головно жіноцтво, оглядало розміщені в залі вишивані скатерті, жіночі блюзки, серветки і подушки, а було що оглядати і ним милуватися, бо взори і їх виконання були стилеві. На інших столах були розміщені писанки, керамічні вироби та святкові великодні картки. Приявні дістали карточки, на яких мали подати конкурсовій комісії число найкращої паски і торта, якими вони були зазначені. Рішатися на котру паску, чи торт, віддати „голос" було не легко, бо було їх багато і усі були виявом пекарського „мистецтва" у формі та прикрасах, а нагороджені могли бути лише три паски і три торти. По обчисленні карточок, перше місце дістала паска пані М. Дранки, друге п-і Д. Завадівської (старшої), третє п-і М. Мандзій, а вирізнення за дві малі паски дістала наймолодша „ґаздина" п-і М. Душенко. Першу премію за торт дістали пластунки-юначки „Мавки", другу п-і М. Іскало, а третю п-і А. Яцишин.

Ансамбль бандуристів 97-го Відділу СУА, під проводом мґра Степана Малюци, відограв кілька народних пісень, а виступ цього молоденького ансамблю приявні нагородили щирими оплесками. Гості розкупили печиво та при чаю і каві смакували солодке печиво, яким Союзянки гостили приявних.

УКРАЇНСЬКА ПИСАНКА — СИМВОЛ ВІДРОДЖЕННЯ

Фотознімка (поменшена) цьогорічної великодньої картки фірми Голлмарк з українськими писанками та українською народною леґендою про них.

Українська великодня писанка поступово стає одним із найбільш популярних та замітних атрибутів великодніх святкувань і звичаїв уже також в Америці і Канаді. Добрим показником цього можуть послужити численні фотознімки українських писанок в американській і канадській пресі, їх виставки в бібліотеках та інших місцях масових відвідувань, покази на телевізії тощо, як їх масова популяризація на карточках з великодніми побажаннями, що їх видають різні фірми, включно із найбільш престижевою та авторитетною фірмою Голлмарк. У цьому році на такій карточці показано кошичок наших писанок, приміщений біля запаленої свічки на вишиваній скатерті та з текстом писанкової української великодньої леґенди: „Одного дня бідний торгівець пішов на базар продати кошик яєць. Він натрапив на натовп, що глузував з чоловіка, який вгинався під важким хрестом, що на ньому мали його розп'яти. Торгівець побіг йому на допомогу, залишивши при дорозі свій кошик. Коли ж він вернувся, він побачив, що яйця були розмальовані чудовими зразками в пестрих кольорах. Чоловік — це був Христос; торгівець — Симон. І писанки стали символом відродження для всього людства".

Ігор КАЛИНЕЦЬ

ПИСАНКИ

Виводить мама дивним писачком
По білому яйці воскові взори.
Мандрує писанка по мисочках
Із цибулиним золотом узваром,
З настоями на травах і корі.
На веснянім і на осіннім зіллі —
І писанка оранжево горить
У філіграннім сплеті ліній.
То вже вона як дивовижний світ,
То вже дзвенить як згусток сонця,
Буяють буйно квіти у росі,
Олені бродять в березневім сонці.
І стилізовано сплітаються сади
У маєві густих обрамлень,
Мереживом найтоншим мерехтить
Геометричний космацький орнамент.
... І я поплив у світ дитячих мрій,
На білі колискові оболоні:
Котились писанками їх гори
Ясні сонця у мамині долоні.

І в Сомерсеті відбудеться виставка писанок

Сомерсет, Н.Дж. (Я.П.). — Місцеві газети „Ди Сомерсет Спектатор" і „Ди Френклін Нюз-Рекорд" з 20-го березня ц.р подали вістку, що в Публічній Бібліотеці Френклін Тауншіп відбувається виставка писанок влаштована Ларисою і Ярославом Паливодами, і що там пані Ізабелла Несвячена і Нора Топчій, члени Сестрицтва Св. Покрови при Українському Православному Осередку в Савт Бавнд Бруку, виконали показ писання писанок. Бібліотекар і досвідчений фотограф Давид Морріс зробив ряд знимок з попису і передбачається, що вони будуть поміщені у великодньому числі „Френклін Нюз-Рекорд".

Це вже третій рік виставка писанок (разом з взірцями українських вишивок, різьб, і кераміки) прикрашує Публічну Бібліотеку в Сомерсет у великодній час. Хоч місце для експонатів там дуже обмежене, все ж пропаґанду для українського народного мистецтва зроблено ефективно. В минулому році поміж експонати було вставлено мапу України, і виставка була під гаслом „Україна, українці, українські писанки". Цього року на фоні експонатів приміщено велике зображення Церкви-Пам'ятника Св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, що і пов'язує цю добре відому місцевому населенню будову з поняттям України і українського мистецтва. „Великодній привіт від українців", — голосить напис відвідувачам бібліотеки.

УКРАЇНСЬКІ ПИСАНКИ НА ТЕЛЕВІЗІЇ В БОСТОНІ

Бостон, Ма (УККА) Заходом Відділу УККА відбувся тут в четвер, 27-го березня, з рамцях програми „Добрий Ранок" (Гуд Морнінг Шов) між годинами 9:00 — 10:30 перед полуднем, на WCVB-ТУ, русло ч. 5, показ писання українських писанок. Показ перевела пані Софія Вінзор, яка вже дала багато подібних показів для американців. Вона також провадить курс писання українських писанок в Едалт Едукейшен Сентер у Кембрідж. Заходи про писання українських писанок на телевізії зробила Марійка Вальзер - Гусак з рамени Відділу УККА в Бостоні.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ СОБОРНО ВІДЗНАЧЕНО РОКОВИНИ Т. ЧУПРИНКИ

Філядельфія, (О.Л.). — Дтадцятьп'яті роковини геройської смерти на полі бою Головного Командира Української Повстанської Армії сл. п. ген. хор. Романа Шухевича — Тараса Чупринки відзначила Філядельфійська громада соборно заходами Громадського Комітету під патронатом Відділу УККА.

Святочна Академія почалася Святочним Апелем трьох ґенерацій — коло триста осіб української молоді Пласту і СУМА в однострах та комбатантів усіх українських армій — УСС, УГА, Армії УНР, Карпатської Січі, УПА, І Української Дивізії УНА та українсько-американських ветеранів, які вмашерували на залю під проводом командуючого апелем старшини Української Дивізії пполк. М. Ліщинського та уставилися по боках і перед сценою. За ними вмашерувала на сцену почесна чота пластового куреня „Чорноморці", одним із членів основників якого на Рідних Землях був сл. п. Роман Шухевич. Попереду троє малих дітей із шкіл українознавства в народних строях із китицями живих квітів, за ними старші пластунки „Чорноморські хвилі" із вінком від свого куреня під проводом Зиновії Ковальчин-Дражини, а дальше курінне знам'я 10-го Куреня УПС „Чорноморці" (хорунжий — Володимир Мельник) та воєнний прапор Чорноморської фльоти (прапороносці: Мирон Ганушевський і Михайло Кузьма). Звичний почесний почот „Чорноморців" голова Чорноморської Ради, він же й голова Головної Пластової Ради, інж. Яро Гладкий, один з найближчих пластових друзів і співробітників сл.п. Романа Шухевича. На команду, прапор Чорноморської фльоти піднято на щоглі у гору понад погруддя генерала Шухевича-Чупринки, яке під великим національним знаменем золотого тризуба, із нашитими по боках буквами: 1950-1975, було серед зелені і полум'я вічного вогню (оформлення сцени роботи В. Коруда і В. Мельника). Під звук сурми „Ніч вже йде" (сурмач — ст. дружинник СУМА Осередійчук) діти і „Чорноморські хвилі" зложили квіти у стіп погруддя Генерала, а численні прапори (організаційний ОУН, комбатантські — УПА, ОбВУА, Української Дивізії УНА, Українсько-Американських Ветеранів, УПС „Чорноморці", УСП „Чорноморські хвилі", юнацькі Пласту і СУМА, ООЧСУ) похилились вниз, віддаючи пошану Головному Командирові Української Повстанської Армії, генералові Романові Шухевичеві — Тарасові Чупринці. Ведучий апелем пполк. Михайло Ліщинський перевів звіт учасників Святочного Апелю та зголосив його кол. Головнокомандуючому Української Національної Армії ген. штабу ген. полк. Павлові Шандрукові в асисті представників комбатантів УПА Михайла Ковальчина і Степана Шереме-

(Закінчення на стор. 3-ій)

АКАДЕМІЯ НАУК УССР ВІДБУЛА ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Київ. — В днях 19-20 березня тут відбулися загальні збори Академії Наук Української ССР, на яких зі звітною доповіддю виступав академік Б. Є. Патон, президент Академії. Збори пройшли під кличем якнайбільшого заанґажування вчених „у процес здійснення народно - господарських плянів зрішального року дев'ятої п'ятирічки". Б. Є. Патон у своєму звіті між іншим і наголосив, як інформує „Радянська Україна" з 20 березня, що „багатотисячний колектив АН УРСР докладає всіх зусиль, щоб виконати і перевиконати пляни наукових досліджень і соціялістичні зобов'язання на 1975 рік".

Зі звідомлення Б. Є. Патона виходить, що в складі АН УССР тепер є 81 науково - дослідна установа, де працює понад 56 тисяч осіб, в тому числі 12 тисяч наукових співробітників, а серед них — 807 докторів і 5378 кандидатів наук, 120 академіків і 165 членів - кореспондентів. Наукові установи Академії працювали в 1974 році над розробкою 256 проблем. Було опубліковано близько 500 монографій і тематичних збірників. Як видно, наголос весь час кладено на ділянку стислих наук і технологічні дослідження.

У зв'язку із загальними зборами Академії відзначено ряд науковців дипломами Президії Академії та видано премії імени видатних вчених України 1975 року. Премії присуджено: академікові І. Ляшкові за цикл робіт з численно - аналітичних методів розв'язання крайових задач математичної фізики; членові - кореспондентові І. Данилюкові за

(Закінчення на стор. 3-ій)

Католицька газета „Ди Теблет" інформує про український протест проти відвідин совєтських церковників

Бруклин, Н.И. — Католицька газета „Ди Теблет", яка є офіційним органом Бруклинської архидієцезії, у своєму виданні за 20-го березня ц.р. помістила фото із демонстрації українців у Ню Йорку проти пропаґандивних відвідин 18-ох совєтських церковників. Як відомо, демонстрація відбулася в суботу, 8-го березня. На фото, поміщеному в „Ди Теблет", бачимо 87-літню монахиню Мати Марію Дольжицьку, ЧСВВ, заковану у кайдани, як символ поневоленої Церкви у підсовєтській Україні, а також одну із організаторків манифестації п. Дарію Степаняк і багато демонстрантів. „Ди Теблет" інформує, що у цій демонстрації коло російської православної церкви св. Николая брало участь понад 500 осіб, які вказували, що 18 совєтських церковників є „вислужниками Москви" та „знаряддям совєтського уряду".

„Я Є УКРАЇНКА, А УКРАЇНЦІ НАЙБІЛЬШ ПЕРЕСЛІДУВАНИЙ НАРОД В РОСІЇ" – ЗАЯВЛЯЄ РЕНАТА БАБАК

Ню Йорк. — День 13-го квітня буде важливим для меццо - сопрано Ренати Бабак, колишньої солістки Львівської опери та Большого театру, яка під кінець 1973 року вирішила не повертатися більше до СССР і попросила азилю на Заході. Того дня Рената Бабак виступатиме в Карнеґі Гол, щоб там продемонструвати своє високе вокальне мистецтво.

Рената Бабак в ролі Амнерис в опері „Аіда"

Газета „Дейлі Нюз" з 28 березня подала докладнішу інформацію про нашу співачку, описуючи її втечу на Захід та з'ясовуючи причини цієї втечі. Увечорі 27 березня на телевізійній станції 11 було передане інтерв'ю з Ренатою Бабак, в якому вона розповіла про поточні заходи совєтського КҐБ, щоб дістати її у свої руки. Вона розказала про лист від своєї матері, в якому є інформація, що до ЗСА разом з мистецькою групою Большого театру приїздять урядовці КҐБ, які мають поробити проти неї відповідні заходи. Телевізійний коментатор поінформував про запляновaний концерт в Карнеґі Гол і про мистецьку кар'єру Ренати.

У розмові з кореспондентом „Дейлі Нюз" Рената Бабак підтвердила, що „КҐБ є далі в пошукуванні за мною, і вони заявляють, що мене арештують, як тільки Большой театр прибуде до Ню Йорку в червні". Коли б їм з цим пощастило і коли б її насильно перевезено до СССР, то, — сказала Рената, — „вони засудили б мене на 15 років ув'язнення, але не в тюрмі, а в закладі для умовохворих. Вони не вірять, що будьхто умово здоровий міг би відважитися на такий крок".

Рената розповіла, що тепер в СССР переслідують її матір, яка живе у Москві. „Одного дня вони кажуть їй, що я приїжджаю додому, а іншого, — що я не живу".

Рената підтвердила, що вона зробила добру кар'єру в СССР, але вирішила покинути СССР, бо „я є українка, а українці є найбільш переслідуваний народ в Росії. Хоч я могла співати, скільки хотіла (і навіть більше, як хотіла), держава вимагала від мене, щоб я змінила своє прізвище на чисто російське, на що я не погодилася. З цих причин, коли я співала в радіо і на моїх грамофонних записах, мене називали завжди якось інакше. На одному грамофонному записі, наприклад, є ім'я славної Ірини Архіпової, але голос мій. Коли Большой театр виступав у Монтреалі на ЕКСПО в 1967 році, я була там відома під прізвищем Рената Лєонова у програмі. Я не знаю, яке було моє прізвище, коли я виступала у Ля Скаля".

Рената Бабак заявила, що вона не жалкує, що так сталося з її кар'єрою, хоч вона „дещо розчарована". Тепер вона готова вже після деякої перерви спробувати своїх сил, підготувавши нову програму в семи мовах, між ними і в англійській.

Україна темою совєтської п'єси у Клівленді

Клівленд, Огайо. — Місцевий Клівлендський театр ставить совєтську п'єсу „Сповідь уночі" Алексія Арбузова. За змістом п'єса стосується подій Другої світової війни на українських землях вже після німецької програної під Сталінґрадом, коли почався вступ німецьких армій з України. „Ню Йорк Таймс" з 23 березня у рецензії цієї п'єси відзначає, що п'єса цікава з двох причин: по-перше, це рідка нагода побачити на сцені п'єсу видатного совєтського драматурга, по-друге, „зміст п'єси незвичайний у її бажанні показати німців з років війни не тільки як суцільне зло, а росіян як суцільне добро", лише дати своєрідну „критичну самоаналізу".

Згідно з автором рецензії Маріо Сміралдо, „Сповідь" є „вікном, крізь яке нам дозволено побачити, що росіяни у Другій світовій війні були подекуди поділені між собою і що ворог не завжди був нікчемний". Пишучи про „росіян", автор рецензії, як видно далі, мав на увазі українців, бо властиво фабула п'єси стосується групи українців, які переховували червоноармійця. Цю групу зрадив їхній земляк, член поліції (Миронець), який перейшов на німецьку сторону. Автор рецензії пише, що „є фактом, що українці були поділеним народом в час Другої світової війни, деякі з них дивилися на німецьких наїзників як на ґарантoрів українського націоналізму і культури, брутально здавлюваних за Сталіна до війни (Самарин). Інші співпрацювали з ворогом тільки ради наживи (Миронець). Арбузов драматизує цей конфлікт..." В п'єсі заступлені всі ці групи населення.

Також поділені німці. Одні вважають „своїм нещастям", що є офіцерами Вермахту і готові були б звільнити ув'язнених, інші є речниками гітлерівської політики. Під кінець п'єси — пише рецензент, — „Арбузов підкреслює воєнне нещастя розділеної України із саркастичною сценою між Миронцем і майором Гіслінґом, який ним погорджує. Майор повідомляє, що Самарин, інший співробітник німців, поповнив самогубство і, звертаючися до Миронця каже з погордою: „Чому ти того не зробиш?" Постановка п'єси триватиме до 5 квітня.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Український Музичний Інститут Америки інформує, що в неділю, 13-го квітня ц. р. о год. 3-ій по полудні в залі Українського Інституту Америки — 2 Схід 79-та вулиця відбудеться концерт української музики. Виконавці: учні Відділів УМІ Ню Йорку, Нюарку, Філядельфії, Честеру й Ірвінґтону; кляси М. Байлової, Т. Богданської, Л. Грабової, А. Жилавої, Д. Каранович, Г. Клим, Я. Кобрин, М. Мацькевич, Г. Мирошниченко, Ю. Оранського, К. Чічки-Андрієнко.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Наша незрівнянна писанка

Поза релігійними святкуваннями Великодня, навряд чи є в світі взагалі, а в Америці зокрема, ще яка інша форма великодніх звичаїв, яка викликувала б таке зацікавлення і такий подив, як їх викликують українські писанки. Вже від років багато з американських і канадських газет друкують ілюстрації, часто кольорові і цілосторінкові, а то й окремими додатками - вкладками, власне українських писанок. Від деякого часу покази „писання" цих наших писанок відбуваються на телевізійних програмах, а в українських крамницях в ЗСА і Канаді місцеві відвідувачі не можуть „очей відірвати" від цього, в їхній опінії, справжнього „дива" української народної культури. Можна мати певність, що пройде ще деякий час і ці дві країни, ЗСА і Канада, адоптують українську писанку, як один із кращих зразків своєї різнонаціональної культури.

Наша писанка — це справжня наша гордість. Очевидно, що писанками наше жіноцтво не „випише України", як її не „виспівав" Кошиць, чи не „витанцював" Авраменко, хоча часом кажуть, що в Першій світовій війні Падеревскі „виграв" Польщу на фортепіяні. Але, українську великодню писанку можна б оправдано назвати одним з найкращих пропаґаторів української культури й українського імени, а з цим і добрим „амбасадором" української справи.

В поодиноких частинах України великодня писанка мала окреме призначення в наших великодніх звичаях: коли в Світлий понеділок чи вівторок, що їх називають „обливаними", хлопці-парубки нівечили одяги і зачіски дівчат відрами води, дівчина могла „викупитись" від того мокрого звичаю власне писанкою. Виглядає, що подібну ролю в іншому розумінні може відіграти й наша писанка в світі та на свій лад „викупити" нас від все ще існуючої культурної і політичної дискримінації. Долучімо це до наших цьогорічних святочних великодніх побажань.

ХРИСТОС ВОСКРЕС — ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Америка і союзники

Події в Камбоджі та Південному В'єтнамі і досить виразна перспектива комуністичної перемоги у тих країнах поставили Уряд ЗСА у незвичайно складне положення. Вислів цьому дав державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер на пресовій конференції 26 березня, інформуючи про серйозне захитання у світі довір'я до будь - яких американських зобов'язань. Справа в тому, що американський Конгрес противиться, щоб продовжувати конечну військову і технічну допомогу для тих двох південноазійських країн, що вже уможливило комуністам здобути величезну перевагу.

Генрі Кіссінджер заявив, що „проблема, в обличчі якої ми знайшлися, це підставове питання про те, яким ми є народом. Упродовж 15 років ми заохочували населення В'єтнаму боронитися проти того, що ми визнали за зовнішню агресію. В 1973 році ми заключили угоду, на основі якої ми відтягнули наші збройні сили і у заміну ми досягнули звільнення наших воєнних полонених . . . Тепер ми є не перед питанням, чи З'єднані Стейти Америки відтягнуть свої збройні сили, щоб в цей спосіб припинити втрату життя американців, бо це вже сталося, але чи ми навмисне не знищимо союзника, припиняючи допомогу йому в час найбільшої потреби.

За словами Кіссінджера, це „засадниче питання, як на нас будуть дивитись всі інші народи, а яке не має ніякого відношення до питання про те, чому ми втрутилися в цю справу взагалі". Свої завваги на цю тему він закінчив заявою, що „ми, як народ, не повинні нищити наших союзників, бо якщо ми станемо раз на такий шлях, це матиме серйозні наслідки для нас у світі".

В цьому випадку державний секретар ЗСА поставив дуже правильно і дуже виразно принципову справу, яка заторкує не тільки питання вузькозрозумілих національних інтересів, але й питання міжнародної відповідальности такої провідної держави у світі, якою є З'єднані Стейти Америки. Так склалося, що на долю ЗСА припав провід у світі і на них лежить історична відповідальність за належне виконування пов'язаних з цим функцій. Порядок і лад у світі є під постійною загрозою з боку комуністичних сил, за якими стоїть совєтська Москва. Сьогодні у Камбоджі і Південному В'єтнамі комуністи кинули всі сили, щоб захопити ці країни. Доля тих народів, як це правильно відмітив Г. Кіссінджер, залежить від американської допомоги. Можливо, що справа Камбоджі таки вже пересуджена. Не пересуджена, однак, ще справа Південного В'єтнаму, який продовжує боротьбу, але не має технічних засобів протиставитися комуністичній перевазі, за якою стоять дві потуги — СССР і Китай. Сотні тисяч південних в'єтнамців вибрали скитання, щоб не попасти під комуністичне панування. Їм потрібна допомога, щоб зупинити комуністичний наступ і щоб звільнити вже захоплені райони. Таку допомогу мусять дати ЗСА, якщо Америка хоче знову привернути до себе довір'я у світі, що має вітальну вартість для збереження миру бодай в теперішній його надщербленій формі.

В лютому торговельний балянс ЗСА виказав рекордову надвишку

Вашингтон. — З огляду на те, що в лютому дуже зменшився імпорт закордонної нафти, міжнародний торговельний балянс ЗСА виказав рекордову надвишку, сумою 917 мільйонів долярів. До зменшення імпорту нафти головним чином спричинилося те, що президент Джералд Форд 1-го лютого встановив однодолярову підвишку в миті на кожну бочку імпортованої нафти. Таким чином в лютому експорт ЗСА виносив 8.79 більйона долярів, а імпорт 7.87 більйона. Місяць раніше, тобто, в січні, міжнародний торговельний балянс ЗСА виказав дефіцит. Ряд економістів твердять, що хоча в лютому торговельний балянс виказав надвишку, то в наступних місяцях може знову бути дефіцит, з огляду на погіршення економічної рецесії в країні.

свящ. Сергій Кіндзерявий - Пастухів

ПРО ВІДВІДУВАННЯ ХРАМУ

2

Треба мати на увазі докорінно невірне наше наставлення відносно відвідування храму. До церкви, мовляв, ходять ті, яким треба відмолювати гріхи многі. А що ми, звичайно, ніколи не грішимо, то й потреби відвідувати храму не видно. Уважаємо, що ми й так, автоматично з Богом. Ми ж такі праведники...

Насправді ж діло цілком не так. Відвідуємо храм у день призначений. Він тепер у нас називається інертно неділею, але в старій мові це було Воскресіння, День Господній. Пригадуєте: шість днів працюй, і поробиш всі діла свої, а день сьомий, сабат (день спочинку в гебреїв) — Господу Богові твоєму. День цей призначений для Господа так, як ми тепер призначаємо дні для Батьківщини, для Родини, для близьких і рідних, часами навіть для себе.

Що ж ми робимо, напр., 22 січня? Ходимо і плачемо, оплакуємо свої гріхи перед Батьківщиною? (А, можливо, не завадило б!). О, ні, ми святкуємо, звертаємо увагу інших на значення цього дня, вивішуємо прапори, збираємось на академії чи інші імпрези, присвячені дневі, старасмось день цей вирізнити з-поміж усіх інших днів у році.

Днем, призначеним для Господа, Творця нашого і Вседержителя, є природний день спочинку (я тут свідомо уникаю слова відпочинку, яке у нас дорівнює значенню бездіяльности), день припинення всякої діяльности в фізичному, матеріяльному значенні. День сьомий — Господу Богові твоєму!

Що ж воно значить? Так як наше життя складається тепер, це — п'ять днів на місці праці, шостий день для полагодження особистих справ, а день сьомий — Господу. У цей день ми мусимо відвідати храм Божий, а тоді можемо мати й додаткові радості... Бо це природний день Господній. Коли для себе чи своїх діл його призначаємо, поповнюємо гріх перед Богом.

Хоч ми, правда, й безгрішні...

День Господній, — це день молитви, день контакту з Господом. Ми, теоретично, не маємо іншого контакту з Богом, як через молитву. Ми не можемо з Ним говорити, ні Його бачити, ні до Нього дотикатися нашими фізичними можливостями. Ми удостоєні тільки в духовій площині мати з Ним, із Господом нашим, контакт. Ми можемо виспівати перед Ним повноту серця свого, перед Ним ми можемо виплакати всі скорботи і всі болі серця, перед Ним ми можемо заспівати і АЛЛІЛУЯ, заспівати славу Йому. І для цього, зверніть увагу, призначений день суботній.

Молитва — це наш контакт із Господом Богом. Молитись ми повинні завжди і всюди, тобто ми повинні використовувати цю ласку Божу — мажливість контакту з Самим Богом. Чи завважуєте, як дуже ми пишаємося контактами з визначними людьми? І в своїх очах, і перед ближніми стаємо зразу достойнішими від контактів із світилами. А це ж із Самим Господом Богом!

Але в День Господній до храму Божого збирає нас не тільки молитва, і не тільки спільність цієї молитви. У цей день відбувається в нас найсвятіше з таїнств, жертвоприношення за всіх і за все — Св. Євхаристія. Через присутність ми стаємо учасниками цієї великої містерії.

Участь в церковних Богослуженнях освячує чоловіка. Тобто не сама механічна присутність, а присутність діюча, творча, присутність учасника. Очевидно, без присутности майже не можлива участь. Кажу: майже! — тому, що в особливих випадках можлива духовна участь без фізичної присутности. У 1943 році у вінницькій тюрмі Великодню ніч ми провели цілою камерою, співаючи Великодню Заутреню (покійний батько і я знали все напам'ять). Досі пам'ятаю те хвилююче збудування й освячення, яке приходить тільки із св. Причастям. Але така участь поза присутністю — особливі винятки.

Щоб сподобитись ласки освячення від Господа, конечна присутність на Богослуженнях і участь чи через спів, чи через молитву, чи через увагу...

Реальність віри — у храмі Божому. Хто говорить інакше — неправдомовець він. Хто нашептує, що віра — справа персональна, що важно тільки вірити, а в що і як, це діло інтимне, той не від правди веде. Бо й сатаністи віри мають. Аякже! Хто в „загірню комуну", хто просто в сатану, хто в людину, а хто тільки в правду чи навіть мамону... Сам Христос, кажуть вони, говорив тільки про віру: „хто має віру, як зерня гірчиці..." Забувають вони, що Христос вірою окреслював тільки і виключно віру в Істинного Бога: „віруйте в Мене, і в Бога віруйте"... Бо все інше — звичайне сусвір'я.

Тим то неправдомовець той, хто хвалиться вірою, чи лише признається до віри, стоячи осторонь храму Божого. Бо реальність віри, як сказано вище, у храмі Божому. В часи переслідувань, неприсутність у храмі — вийняток (як стан на Батьківщині під'яремній). На свободі ж, неприсутність на Богослуженнях у храмі Божому, — звичайна демонстрація проти віри.

На жаль, у нас досі панують світоглядові ексцеси минулого століття. Як окреслював Франко: ботокудство. Всякі малописьменні, примітивні вільнодумні погляди та звички. І до них либонь у першу чергу належить невідвідування храму Божого; і як звичка і як світоглядовий принцип. У нас завжди і все важніші діла, а храм Божий наприкінці.

А сказано:

„Даремно трудяться будівничі, коли не будує дому Господь" (Пс. 127:1), бо

„Вони побудують, а Я розвалю!" — промовив Господь (Мал. 1:4).

Про Своїх же Господь так сказав: „Зверну на них очі Мої на добро їм, і поверну їх знову в цю країну, і влаштую їх, а не спустошу, і насаджу їх, а не викоріню. І дам їм серце пізнати Мене, що Я — Господь. І вони будуть Мені народом, а Я буду їм Богом, бо вони навернуться до Мене всім серцем своїм!" (Єр. 24:6...).

Я. Гайвас

БИТВИ ПРОГРАНІ, ВІЙНА ТРИВАЄ ДАЛІ

Брежнєв був хворий, а чи це тільки був якийсь тактичний маневр, що він так довго був поза полем зору публіки, чи він вів важкі внутрішні бої зі своїми партійними противниками, чи може вилизувався зі завданих йому ран — сьогодні не важне. Важне, що він знову на овиді, роз'їжджає, виступає, кидає громи, або розливає миротворний бальзам, залежно від потреби.

Власне таким миротворним бальзамом зачаровував він світ на XI Конґресі Угорської Комуністичної партії, що відбувся в місяці березні ц. р. в Будапешті. На всі лади він обороняв і захвалював „розрядку", обіцював консеквентно переводити її в життя, не залишаючи найменшого камінчика незрушеним. Він навіть нібито пояснив, чому він є таким гарячим захисником світового відпруження: оце бо злющі реакційні сили в світі, очевидно, в першу чергу ті „зі закамарків Р. Рокфелера"?, плянують для своїх завойовницьких плянів розплутати нову війну.

Особливо небезпечна ситуація тепер, коли світова економічна криза загрожує західньому світові поважними небезпеками, є добрий ґрунт для воєнних авантюр, які мали б допомогти розв'язати її. Отже, що залишається йому, щиросердечному миролюбцеві, іншого, як до останнього боротися за мир?

У своїй відомій „великій скромності" Леонід Ільїч зовсім не згадав, які то величезні користі й перемоги приніс детант російському імперіялізмові і яких дальших успіхів надіється він з цього. В той час, як західні країни на чолі з ЗСА горнуться до привидів детанту, не без маневрів і інтриґ Москви Захід зазнав важких ударів у трьох місцях світу: Португалії, В'єтнамі, на Близькому Сході, а під греціько - турецьким котлом кремлівські стратеги розпалюють чималий вогонь. То ж чи може хтось в обличчі таких успіхів і можливостей для Москви і її грабіжницької політики прагнути чогось іншого, як приспання світу „розрядкою"? Робити щось іншого, як успокоювати Захід, пропонувати йому нові договори, навіть „зустрічі на вершинах"?

Португальська драма щойно почалася, але вже в своїй початковій стадії витворила вона вийнятково загрозливий стан для Заходу. Португалія в серці цього Заходу і московські бази там дали б необчислимі переваги СССР. Зв'язана з Москвою Португалія — це пістоля вимірена в груди Заходу. А коли б Москві удалося створити там другу Кубу, то це був би ще більший тріюмф для неї. То чи ж не треба в такій ситуації медоточивими словами занаджувати Захід „розрядкою"?

Остання дипломатична поразка державного секретаря Генрі Кіссінджера на Близькому Сході рівняється програній великій битві. Витворені тією поразкою загрози помножує несподіване вбивство короля Файсаля, який був твердою остєю самобутнього розвитку арабських країн і непохитним ворогом червоних, чи червонавих експериментів та імперіялістичних зазіхань Москви.

Державний секретар знав вагу ставки на цьому театрі й тому зійшов майже до ролі пошталіона між Ізраїлем та арабами, щоб тільки добитися дальшого розрядження насиченої небезпеками атмосфери. Не вийшло, принаймні, покищо. Перемир'я не поширено, не утривалено, воно зависло в повітрі, й легко може дійти до п'ятої вже війни на протязі життя одного покоління між Ізраїлем і арабськими державами.

Ми ще не знаємо, як зареаґують на це західні народи, що скаже публічна опінія. Але маємо всі підстави сподіватися, що вони, а особливо американський нарід, як завжди дотепер, займуть єдину можливу поставу: битва програна, але війна триває далі. Вирішує вислід останньої битви, до якої треба бути готовим, та не ховати голови в пісок від наступаючої небезпеки. А ще важливіше: не обманювати себе, що аґресора можна спинити м'якою поставою і відступом. Опускання рук, зневіра й резиґнація — це промощування шляху для дальших, ще гірших невдач!

Те, що сталося в Індокитаї, це закономірні наслідки фальшивих інформацій і побудованих на них розрахунків, фальшивого розуміння ситуації й повного непорозуміння нашої доби, та змін, які вона несе зі собою, це надмірна самопевність, а в слід за тим зовсім фальшива стратегія. Не зважаючи на пересторогу президента Айзенгавера, що збройний конфлікт у В'єтнамі це для ЗСА „невластива війна в невластивому часі і на невластивому місці", Америка далася âсмонтати в цю війну, навіть сам генерал Айзенгавер не обстоював послідовно свого правильного визначення. До безглуздя цієї війни ще долучилося безглуздя способів її ведення, та все таки те, що сталося в останньому часі, важко пояснити.

Відходячи з Південного В'єтнаму після підписання перемир'я, американці залишили там колосальні запаси зброї і боєприпасів, — в останній фазі перед підписанням перемир'я вони збільшили доставу до тієї міри, що була мова про забезпечення ними „остаточної перемоги"; в часі 2-ох років перемир'я постачання не переривалося ні на мить, хоч з Південного В'єтнаму були постійно вимоги більше й більше, що, зрештою, зовсім зрозуміле; збройні сили Півдня мали мати понад мільйон бійців — де ж це все?

Дехто пробує вияснювати ослаблення середущого й північного відтинків пересуненням військ на захід і північний захід від Сайгону для інтервенції в Камбоджі. Як пригадуємо собі, такі інтервенції відбувалися вже раз перед тим, щоб урятувати уряд генерала Лон Нола, який тепер знову перед упадком, і може врятувати його тільки інтервенція зі зовні.

Американці тепер у ніякому разі цього зробити не можуть, отже залишається тільки генерал Тьє, президент Південного В'єтнаму і його війська. Одначе, після вирішних успіхів на півночі і в центрі, північні в'єтнамці і в'єтконги перейшли до наступу з далекому периметрі Сайгону, і військ, що мали б бути на Пномпенському напрямі, зовсім не чути. Де ж є той мільйон?

Дехто пробує поширювати аргументи, що південно-в'єтнамська армія топиться, як сніг на сонці, бо американські законодатні установи не ухвалили достатньої кількости грошової допомоги. Є це очевидний нонсенс, бо ж ця допомога мала бути призначена на майбутні потреби і не могла мати ніякого впливу на те, що є сьогодні й що було вчора. З другого боку, коли вартість системи Південного В'єтнаму і боєздатність його військ аж так залежала від американської допомоги, то що вони варті? Аж напрошується передчасний висновок: що скорше це все скінчиться, то краще!

Бож ясно, що своїх військ ЗСА туди не вишлють. Не лише тому, що є відповідні ухвали законодавчих установ й публічна опінія є категорично проти нього, але й тому, що поновлення американської збройної інтервенції у В'єтнамі було б заграванням Москві у руки й стратегічною помилкою такої міри, що були б засуджені на втрату інші, важливіші, може навіть децидуючі конфліктні театри. То-

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

ЗАМІСТЬ ПИСАНКИ

Бажаю піднести цей фейлетон, замість великодньої писанки до нового стилю, в присвяті товаришці пера і добрій сусідці з 2-ї сторінки „Свободи", Іванці Савицькій. Пані Іванка, як відомо, дивиться тепер на світ та людей „згори" — з висот „Орлиного Гнізда" в Джерзі Сіті. Все ж таки, час-відчасу, затужить за нюйоркським „давнтавном", де колись проживала, до чого й сама признається в одному зі своїх „віконець" п. з. „Шукайте, а знайдете"... Згадуючи інколи долину міста Ню Йорку, — пише пані Іванка, — я усвідомлюю собі скільки пропало мені тем та актуальних сюжетів до моїх скромних фейлетонів".

З дорогою товаришкою пера приходиться хіба щиро поспівчувати! Який жаль, яка шкода, що не було її на долині міста тоді, коли горіла телефонічна централя при 2-ій евеню і 13-ій вулиці! От, нівроку, собі сюжетик для малого, чи навіть більшого фейлетону! Фактично, впродовж 3-ох тижнів з чаком давнтавнська Україна була відрізана від культурного світу, з похоронного заведення Петра Яреми почнаючи, а на клюбі „Лис Микита" кінчаючи! Найбільше, все ж таки, постраждало від цієї катастрофи українське зорганізоване жіноцтво, котрому, просто сказавши, забрали одну з Чотирьох Свобід, і то найважливішу: свободу „висіти на телефоні"!

Або такий, наприклад, випадок, що стався недавно в знаній кравецькій майстерні „Діядем", зараз коло Народного Дому. Входить до майстерні елеґантна пані - американка і просить показати їй такого кольору і такого вигляду шапочку, яку вона бачила на голові в якоїсь панянки на Медісон евеню. А коло гості стоїть і ні на мить не відводить від неї очей такий собі здоровий дядя, — ніби її головік, ніби так званий „боді-ґард". Власникові крамниці від страху трусяться руки і ноги, бо саме тиждень тому його ограблено, при „співучасті" револьвера. Показує гості шапочку, а вона хоче взяти зразу три штуки, або й більше, скільки є на складі. Врешті вдоволяється трьома шапочками, платить чеком, чемно прощається і виходить зі своїм кумпаньйоном.

Власник „Діядему" зразу подивився, хто підписаний під чеком... Протирає очі, читає ще раз, не довіряючи власному змислові зору: під чеком стоїть підпис... Бетті Форд, дружина президента З. Стейтів Америки! Кілька днів сусіди приходили оглядати чек, ніби колись, в Старому Краю, чудо в селі Чайковичах. А власник майстерні ще й досі не знає, що з ним зробити: поставити його за скло і повісити на стіні, чи подарувати українському спадщинному музеєві в Ню Йорку, з нагоди 200-річчя Американської Незалежности.

— Ікер

П. Андрієнко - Данчук

ПИСЬМЕННИЦЯ ПРАВДИ...

3

У цьому самому році появляється повість „Велике Цабе", зміст якої знайомить нас із життям давніх предків українського роду; цією повістю письменниця започаткувала нову тематику в українській літературі. Зміст її — пригоди й життя на Україні біля 5.000 років тому. Основана повість на наукових дослідженнях Трипільської культури. Тут письменниця використала матеріяли археологів та істориків, створивши твір великої історично - літературної вартости. Започаткувавши цією повістю нову тематику, письменниця дала цілий оригінальний цикл мітологічних та історіософічних візій, як феєрія „Епізод із життя Европи Критської", де висвітлює, як на тлі стародавньої мітології йдуть світові сучасні суперечності між матеріяльним і духовим світом: „... Мати Европа і дочка Україна..."

Так Докія Гуменна у своїх творах: есей - візія „Благослови Мати", роман „Золотий Плуг", есей - візія „Родинний Альбом" — зробила відважну мандрівку в праісторію людства, щоб там віднайти дух і провідне місце української людини і поглибити історію буття нашої нації.

Понад все письменниця любить свій нарід і свій рідний Київ, який є головним героєм у романі „Хрещатий Яр". Київ — серце й мозок України, в його другій, після Батия, катастрофі. Твір подає трагічні моменти з Другої світової війни та німецької окупації України. Авторка каже: „. . . дві скелі насувалися одна на одну для смертельного зударення, а між ними український нарід і ціла ідея українства завішені на павутинні над безоднею".

Книга, що хронологічно попереджає „Хрещатий Яр", роман „Скарга Майбутнього", присвячена 150-річчю Т. Шевченка, як ювілейне видання (за нотаткою письменниці). Мотто з творів Т. Шевченка, що попереджують всі три частини роману, задають тон, служать ключем до ідейного задуму письменниці. Зовнішньо — це період довоєнних часів у Києві, проблема творчої одиниці в умовах совєтського тоталітаризму, проблеми подружжя, родини, призначення жінки, родовід українського народу. Внутрішньо — це самооборона, душевні напруження, намагання протиставитися всероз'їдаючому розкладові тоталітаризму, що навис не тільки над матеріяльною, але й над духовою сферою підсовєтської людини. Роман кінчається вибухом німецько - большевицької війни в 1941 році. Авторка сама пережила цю епоху і накреслила оскарження на цей режим перед майбутніми поколіннями, коли Україна визволиться з-під ворожого ярма, і тому авторка присвячує цей роман „150 - річчю безсмертного духового батька народжених і прийдешніх поколінь", Тарасові Шевченкові.

Письменницю непокоять нерозв'язані суперечності подій і доля жінки в цих подіях. Вона порушила цю тему в оповіданнях „Жадоба", ідея цих чотирьох оповідань є емансипація жінки, це ніби продовження творів Ольги Кобилянської . . . і цю проблему порушила Наталія Кобринська яких 75 років тому.

Шлях української людини поза краєм, письменниця подає у збірках: „Вічні вогні Альберти", „Серед хмаросягів" і „Багато неба". Тут письменниця описує тяжкий шлях української людини в переходовій добі таборів, утікачів, виїзд за океан, вільне поселення та господарче закорінення в Новому світі. Авторка докладно описує життя нашої еміґрації, людей різних станів, віку та їх проблеми, пов'язані з вихованням молодого покоління. Вона пише: „Куди мої очі мають дивитися в цім незвичайнім місці — на цивілізацію, чи на край світа... небо таке синє, як в Україні, а хмаринки на ньому білі, я ніде таких не бачила. Це Канада, первісна, дика, непривітна до людини, якою її застали перші українські піонери років із 60." Дійсність для письменниці майже казкова.

„В Едмонтоні живе 80.000 українців — це діти піонерів. 60 років тому прибули сюди неписьменні, безпомічні, без мови, згублені в темних канадійських лісах — це були їхні батьки. Їх діти вже великі багатії, один з них признався, пише Докія Гуменна: „У мене грошей більше, як розуму". Перші поселенці везли з собою з дому до Канади сокиру, серпа, косу, свердла, долото . . . йшли 300 миль пішки, комарів було, що протягнеш рукою по лиці, сама кров, мешкання без вікон, тільки одна діра вгорі лишалася, щоб дим виходив, босі ходили, не було чобіт... не було сварок... двадцять два роки дерли пні... Перші наші люди в Канаді не знали, хто вони русини, австріяки, мадяри, поляки, чи якісь „ґалішен" ... Журба, як навчити молодь по-українськи. Українська молодь одномовна, Союз Українок у розпачі: нема секретарки, щоб знала по-українському". Письменниця пише: „. . . висновок песимістичний — велика здібність пристосування, а особливо велика здібність асимілювання".

Письменниця підшукує в кожнім місці українську громаду, віддихає життям цієї громади і тішиться кожним кроком прогресу цієї громади.

Читаючи, ви відчуваєте, як вона хвилюється за кожний успіх українця, і як письменниця бажає, щоб її земляки не залишились чорноробами у цій великій країні, а щоб опанували знання і здобували цю країну.

Письменниця хоче, щоб той український еміґрант, який був змушений покинути рідну землю, не розгубився, але доказав свою живучість і свій талант і перед світом, і перед своїм народом. Бо і сама письменниця, якщо треба би здати звіт із талантів, які подарувала їй рідна країна в далеку дорогу, — стане з повними руками: це її книги, які вона створила і видала на еміґрації серед дуже тяжких обставин і які є великою вартістю для нас еміґрантів і для українського народу. Твори нашої заслу-

(Закінчення на стор. 3-ій)

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ СОБОРНО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ти, а на команду генерала П. Шандрука зголосив символічно святочну й соборну пошану української громади Філядельфії сл. п. Головному Командирові УПА.

Відкрив Академію голова Громадського Комітету Михайло Ковальчин, голова Головної Управи Т-ва кол. вояків УПА, накреслюючи коротко дію і значення сл. п. генерала Шухевича - Чупринки як провідного українського націоналіста-революціонера, політичного і державного мужа та головного командира Української Повстанської Армії. Святочну промову виголосила кол. медсестра Червоного Хреста УПА п-і Надія Голяш — „Марійка" із Чикаго, яка насвітлила сильветку генерала Т. Чупринки як провідного командувача української повстанської збройної сили, що виросла із душі народу, та підкреслила значення і ролю його для сучасних і майбутніх поколінь.

У мистецькій частині програми Ольга Шкафаровська із Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької в Ню Йорку продеклямувала Марка Боєслава „Хай путь спасення вам свята"; вокальне тріо СУМА „Соловейки" в складі: Тамара Петришин, Марія Гаманюк і Ольга Максимюк при фортепіяновому супроводі мистецького керівника тріо Зої Маркович, відспівали три повстанські пісні, а драматичний гурток пластових юнаків під керівництвом Зенона Чайківського поставив сценку його жера п. з. „Шух" із юнацького пластування Романа Шухевича.

Головну частину мистецької програми виповнив виступ Капелі Бандуристів при Станиці кол. вояків І Української Дивізії УНА в Ньюарку під мистецьким керівництвом Володимира Юрковича, яка під диригентурою Осипа Головацького відспівала ряд повстанських пісень. Ця Капеля Бандуристів за короткий час свого існування від жовтня 1973 р. дала вже понад 25 успішних концертів по українських громадах стейтів Ню Джерзі, Ню Йорку та Коннектикат.

Під кінець Академії мґр Олександер Луцький, що проводив її програмою, відчитав резолюції в обороні родини генерала Шухевича, а зокрема його сина Юрія, який від 15-го року життя карається у московських тюрмах вже втретє засуджений на 10-літню тюрму тільки за те, що є сином Головного Командира УПА, якого не хотів відректися. Присутні схвалили резолюції вставанням з місць та аплявзом.

Перед закінченням Академії промовив генерал Павло Шандрук, який своєю участю в Академії як кол. Головнокомандуючий Української Національної Армії, вшанував святочні відзначування в честь Головного Командира Української Повстанської Армії. Генерал П. Шандрук підкреслив тяглість українських збройних визвольних змагань — від збройної дії УСС-ів, УГА Армії УНР, почерез боротьбу УВО, Карпатської Січі аж до Української Повстанської Армії, Української Дивізії „Галичина" та Української Національної Армії. Академію закінчено співом національного гимну.

На другий день, в неділю 23-го березня, у вщерть виповнених церквах були відслужені Панахиди за спокій душі сл. п. генерала Р. Шухевича з участю організацій молоді Пласту й СУМА та комбатантських і громадських організацій з прапорами. У соборі УКЦеркви Непорочного Зачаття проповідь про життя і жертву Романа Шухевича виголосив о. монс. Роберт Москаль, а Панахиду відслужив Владика Василь Лостен в асисті о. монс. Р. Москаля та отців Т. Саюка, Д. Чабана і І. Бури. В соборі УПЦеркви св. Володимира виголосив відповідну проповідь та відслужив Панахиду о. протопресвітер і декан Степан Біляк у співслуженні о. мітрата Ст. Шавінського.

Відзначування 25-их роковин смерти генерала Шухевича-Чупринки у Філядельфії підготовив Громадський Комітет, до якого на соборній базі входили представники організацій молоді Пласту і СУМА, та комбатантських і громадських організацій. Очолював Громадський Комітет як голова Михайло Ковальчин, голова Т-ва кол. вояків УПА.

АКАДЕМІЯ НАУК УССР...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

монографію „Про інтегральні функціонали із змінною областю інтегрування"; академікові О. Галкіну та кандидатові фізико - математичних наук Е. Заваде - кому за описання та узагальнення результатів відкриття і дослідження нового явища — індукування сильним магнетним полем нових станів речовини; членові - кореспондентові Академії І. Усенкові, кандидатові геолого - мінералогічних наук І. Щербакову та науковому співробітникові Інституту геохемії і фізики мінералів А. Зайцеві за перше регіональне узагальнення по біотиках — важливих породотворюючих мінералів докембрійських порід; д-рові технічних наук В. Касаткі - нові за дослідження по розробці нових термоміцненних низьколегованих сталей високої міцности, технології їх зварювання, конструюванню вузлів і деталей з цих матеріялів; академікові Р. Кучерові за цикл робіт „Дослідження процесів радикально-ланцюгового і ферментативного окислення вуглеводнів з емульсіях"; д-рові медичних наук М. Гуревичеві за цикл робіт з фізіології і патофізіології судинного тонусу; кандидатам біологічних наук В. Єрмоленкові та З. Монченкові за цикл робіт з серії „Фавна України"; проф. К. Веремієнкові за працю „Біохемічні дослідження і впровадження в медичну практику протеолітичних фарментів та їх інгібіторів"; академікові К. Ситникові, кандидатам біологічних наук М. Книзі, та Л. Мусетенкові за монографію „Фізіологія корення" — першу у світовій літературі капітальну працю, де висвітлено всі основні функції кореневої системи рослин; кандидатові біологічних наук І. Шайтанові та старшим інженерам Р. Клеєву і Л. Чуприні за роботу по інтродукції й селекції плодових культур.

В ділянці суспільних наук присуджено премію ім. Д. Мануїльського за колективну монографію „У боротьбі за ліквідацію колоніялізму. Зовнішньополітична боротьба Радянського Союзу за остаточну ліквідацію колоніялізму й участь в ній Української РСР" — д-рові історичних наук С. Пархомчукові та кандидатам історичних наук Ю. Мацейкові і І. Черникову.

Були присуджені вперше в Академії Наук УССР премії молодим ученим і студентам за кращі наукові роботи, в тому вченим О. Білому, О. Жудрі, М. Пащенкові, Ю. Греблі та В. Забігайлові. Із студентів були відзначені: Ю. Гринь з Львівського університету, Б. Некрасов з Київського політехнічного інституту та Н. Яценко з Київського університету.

У другому дні нарад прочитано чотири наукові доповіді, з того три з ділянок стислих наук і технології, а одна на тему „Ленінського принципу партійности і літературної критики", яку читав член - кореспондент Академії І. Дзверін. О. Кухтенко читав доповідь про „Сучасні завдання комплексної автоматизації виробництва", О. Антонов — про „Перспективи застосування нових матеріялів у літакобудуванні", а В. Братусь — про „Медицину і науково - технічний прогрес". І. Дзверін у своїй доповіді говорив, як написала „Радянська Україна" з 21 березня, про те, що „Найперша обов'язком" совєтських літературних критиків є „пристрасне утвердження ідеалів комунізму, непримиренна боротьба проти антикомунізму, буржуазно ідеології і моралі".

Загальні збори розглянули організаційні питання, внесли зміни до статуту і затвердили директорів ряду інститутів Академії Наук УССР.

БИТВИ ПРОГРАНІ, ВІЙНА ТРИВАЄ ДАЛІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

шиться на висланні кораблів, му покищо справа залишається в евакуації, та висланні комісії для збирання інформацій і перевірки витворенного сану, яку очолив шеф американського генерального штабу.

Це тимчасово. На довшу мету найважливішим є, щоб правління і населення ЗСА невдачі у В'єтнамі потрактували лише, як програну битву, після якої треба основніше й приготовитися краще до дальшого ведення політичної, дипломатичної, господарської, а в потребі й збройної війни в цьому світі. Рішає бо вислід останньої битви!

ПИСЬМЕННИЦЯ ПРАВДИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

женої письменниці, було б дуже корисним і побажаним, перекласти на англійську мову, а також видрукувати і використати, як лектуру в вашому шкільництві.

„Живи до ста літ, — писав Мартин Задека у 60-річчя письменниці, — я пригадую Докію Гуменну молодою дівчиною, бо вона моя землячка, вона все пише, пише на будь - чому, має стола — пише, не має стола — пише, на стільці — пише, потрапить до чужих людей — пише, як не має ні стола, ні стільця — пише на підлозі, вона, як Маруся - козацька дочка..."

(Кінець)

Палата Репрезентантів підтримала б „вето" Президента щодо податкового законопроєкту

Вашинґтон. — Пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен у четвер, 27 березня, заявив, що президент Джеральд Форд думає, що Палата Репрезентантів підтримала б його „вето" законопроєкту, який пропонує зменшити податки на 22.8 більйона долярів, для додав, що Президент щойно за кілька днів рішить чи буде накладати це „вето". Нессен сказав, що президент Форд хоче точно розглянути цей компромісовий законопроєкт, проголосований Конгресом у середу, 26 березня, і щойно тоді дійде до остаточного рішення. На думку Президента, проєкт містить деякі добрі постанови, а деякі дуже недобрі. Президент Форд погоджується, що зменшення в податках конечно потрібне для стимуляції сповільненої економіки, але має застереження до суми, проголосованої Конгресом, а також до ряду постанов, наприклад, щодо зліквідування для великих нафтових компаній так званих „податкових прозвілів на рахунок вичерпання нафти". У четвер, 27 березня, Президент відбув нараду із своїми чільними економічними дорадниками і доручив їм якнайшвидше передати йому їхні рекомендації чи має він підписувати проєкт, чи накласти „вето". Речники Білого Дому і сам Президент думають, що в Палаті Репрезентантів знайшлася б одна третя голосів, потрібних для підтримання президентського „вето".

Влаштовано ІІ З'їзд Музично-хорового Товариства України

Київ. — Тут відбувся ІІ з'їзд Музично-хорового Товариства України з участю близько 300 делегатів і гостей з інших совєтських республік. Як повідомляє РАТАУ з 20 березня, звітну доповідь виголосив голова правління Товариства артист М.К. Кондратюк, який поінформував, що Товариство сприяє „підвищенню ідейно-художнього рівня репертуару творчих колективів, вихованню трудівників міста і села в дусі високих ідеалів комунізму, в дусі соціялістичного інтернаціоналізму, радянського патріотизму і дружби народів СРСР".

Товариство об'єднує близько 73 тисяч ентузіястів музично-хорового мистецтва, і його головним завданням є влаштовувати теоретичні конференції, фестивалі, конкурси, огляди, семінарі для керівників самодіяльних колективів тощо. Очевидно, наголос у своїй діяльності Товариство мусить класти на „пропаганду радянської музики" та на „активну допомогу в комуністичному вихованні трудящих". На з'їзді перейменовано Товариство на „Музичне товариство Української РСР". Головою Товариства переобрано М.К. Кондратюка. На з'їзді був присутній і виступав міністер культури УССР О.К. Романовський.

РЕКТОР УВУ ПРОФ. В. ЯНІВ ВІДВІДАЄ СИРАКЮЗИ

Сиракюзи, Н. Й. На запрошення алюмнів і приятельників Українського Вільного Університету (УВУ) ректор УВУ проф. Володимир Янів прибуде сюди в четвер 3 квітня. Вечером того ж дня о год. 7-ій він матиме зустріч з українським громадянством в залі Українського Народного Дому, 1317 Вест Фает вулиця, і при цій нагоді поінформує про діяльність і потреби УВУ. Наступного дня, 4 квітня, о год. 7 вечора, проф. В. Янів доповідатиме в залі Української Католицької Школи, 110 Савт Вілбур Евеню, на тему „У 30-річчя хіротонії та 30-річчя на митрополичому престолі Верховного Архиєпископа Блаженнішого кардинала Йосифа Сліпого". Після доповіді присутні матимуть змогу особисто, зустрінутися з ректором УВУ.

ОПЛДМ та акція „Серце і книжка"

Хоч вже багато писалось на сторінках наших часописів про працю Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді та В-ва „Нашим Дітям — ОПЛДМ", вважаємо, що ця справа вимагає більшої уваги та зацікавлення з боку громадянства і тому ще раз її порушуємо.

Дитяча книжка і книжка для молоді потребує ширшого розповсюдження, на жаль, це не легке завдання. На терені ЗСА висилкову станицю ОПЛДМ від 1970 року веде курінь Уладу Пластунів-Сеніорів „Верховинки", а очолює її членка куреня пл. сен. Ольга Гной. Курінь „Верховинки" старається при всіх можливих нагодах (пластові станичні збірки, дітоцікі імпрези і т.п.) розпродувати книжки, які видає ОПЛДМ, як також висилає книжки на замовлення до інших місцевостей. В цей спосіб книжки скоріше розходяться.

Недавно членка Куреня пл. сен. Віра Старух перебрала обов'язки Референта Членів-Прихильників ОПЛДМ. Вона старатиметься придбати більше членів-прихильників ОПЛДМ, (вкладка виносить 2.00 дол. річно), і в цей спосіб допомогти ОПЛДМ зібрати фонди на видання нових, так потрібних, творів для нашої молоді.

Дуже важною є також Акція „Серце і Книжка", яка діє при ОПЛДМ. Ціль цієї акції є збирати пожертви на закуп книжок для шкіл, сиротинців і церковних бібліотек, головно у Південній Америці, де наші люди бідні. Вдячні діти та їхні опікуни присилають численні зворушливі листи з виявами подяки для жертводавців. Наводимо уривок листа Сестри Марколини з Бразилії: „Ще ніде не доводилося мені бачити такої чорної нужди, як саме в цій колонії. Дітвора голодна, обдерта, боса. Чи зима, чи літо — одна одежина... Якщо можливо, прошу прислати ще й те, що нам дуже цінне на еміграції: дитячі книжечки, чи оповідання, чи букварики для навчання і піддержування рідної мови, звичаїв, традицій — бож в парі з бідою матеріяльною йде й біда духова..."

Між численними жертводавцями на цю шляхетну ціль є також діти. Недавно ми отримали листа від пані Володимири Симк з Ютики з п'ятьма долярами від її внука Андрійка на Акцію „Серце і Книжка". Андрійко має лише сім років і цих п'ять долярів, які дістав на свята, рішив подарувати для бідних дітей, щоби й вони мали що читати. Його бабця пише, що він вже має свою бібліотеку і є пластовий новак, як також ходить до суботи до української школи. Цей шляхетний вчинок такого малого хлопчика повинен бути прикладом і заохотою навіть для старшого громадянства.

Закликаємо усіх статечних членами-прихильниками ОПЛДМ, як також складати свої пожертви на Акцію „Серце і Книжка". В цей спосіб Ви допоможете ОПЛДМ у їхній праці для збереження нашої молоді від денаціоналізації.

Просимо посилати членські вкладки та пожертви на адресу:

Mrs. Vera Staruch
96 Elizabeth Ave.
Iselin, N. J. 08830

О. Кузишин, „Верховинка"

Вшанували проф. Олександра Оглоблина

Клівленд (С. Д.) — З приводу відзначення 75 ліття життя і 55 ліття наукової праці проф. д-ра Олександра Оглоблина, Українське Історичне Товариство і Осередок НТШ в Клівлені улаштовали 8-го березня 1975 року в приміщенні Українського Освітньгоо Товариства, Святочний Вечір. Програму вечора відкрив інж. Г. Бобків, голова Осередку НТШ, який представив доповідача проф. Любомира Винара з Кентського Університету. Д-р Л. Винар у своїй доповіді насвітлив окремі етапи життя і творчости Ювілята. В першу чергу зазначив, що проф. О. Оглоблин являється найвизначнішим сучасним українським істориком. Ювілят є головою УІТ, президентом УВАН, редактором історичного відділу Енциклопедії Українознавства — провідним організатором українського наукового життя. За обліком доповідача, проф. Оглоблин опублікував понад 600 праць у формі окремих монографічних досліджень, статтей і наукових рецензій. Своєю творчістю він охопив усі періоди української історії. Д-р Винар вирізнив чотири основні періоди діяльности Ювілята: ранній період (1899-1919), що охоплював його дитинство, юнацьке дозрівання, навчання в гімназії і університеті. В цьому часі проф. Оглоблин оформив своє світоглядове й історичне кредо. Другий період-Київська доба діяльности: 1919-1930 — це був золотий період життя і творчости Ювілята, в якім він розгорнув свою педагогічну працю на Київськім Університеті й опублікував низку цінних історичних праць, був співробітником Української Академії Наук і брав участь в науковій праці інших наукових установ. Третій період охоплює роки 1930-1941, які характеризувалися розгромом українських наукових установ і переслідуванням українських вчених. Доповідач зупинився над значенням процесу СВУ, і явищем т. зв. „прилюдних дискусій", в яких викінчувано українських вчених. Це був найтяжчий етап життя Ювілята. В кінці доповідач накреслив життя Ювілята під час німецької окупації і після неї на еміграції. Доповідач окремо зупинився над ролею Ювілята в творенню УІТ, а також на його ролі, як університетського професора. Будучи студентом проф. О. Оглоблина, проф. Винар поділився цікавими спостереженнями про Ювілята, як приятеля української студентської молоді і зокрема підкреслив дружнє відношення Ювілята до молодих істориків. Проф. О. Оглоблин виховав цілий ряд українських істориків в Україні і поза нею. Під кінець доповіді д-р Винар побажав Ювілятові многих років і дальших успіхів в його науково організаційній праці. Він рівночасно передав привіт від проф. Оглоблина для присутніх.

У другій частині Святочного Вечора присутні заслухали на ленті доповіді Ювілята про Михайла Грушевського і його значення для українського національного відродження. Ця доповідь була своєчасно виголошена на Колюмбійському Університеті Присутні мали нагоду безпосередньо почути думки Достойного Ювілята про нашого найвизначнішого історика, надзвичайно цінну аналізу наукової творчости і суспільно-політичної діяльности М. Грушевського. Завдяки трудові п. С. Кітки також улаштовано виставку публікацій проф. О. Оглоблина. Назагал треба ствердити, що Святочний Вечір повністю вдався і стояв на високому академічному рівні. Організаторам вечора належиться повне признання.

С. Д.

П. Потапенко

Концерт трьох ансамблів у Віндзорі

(16 лютого 1975 року)

На еміграції торонтський осередок Спілки Української Молоді вже довший час передовий у плеканні українських мистецько - культурних вартостей.

Провід Спілки напевно дуже добре собі усвідомив, що під цю пору активність нашої еміграції повинна зростати. Зростання ж можливе лише тоді, коли ми умітимемо гідно підносити українську культуру, науку, політику, громадське життя.

Спільнота, яка не має в себе цих вартостей і не творить їх, не знає почуття своєї гідности, що випливає з шанування тих вартостей, — вона стає сама безвартісною.

У кожного народу, в кожної громади культурно-творча інтеліґенція і творені нею вартості (а в цьому випадку вокально-музичні ансамблі) — це те надбання, яке репрезентує цей нарід і громаду. Репрезентація ж цих мистецьких вартостей повинна складати в громаді ту активну діяльну працю, яка приносить радість і гордість усій громаді, підносить її гідність і національну свідомість.

Наша еміграція — це велика динамічна сила визволення поневоленого українського народу, і ворог, розгортаючи свій тотальний наступ, робить нам виклик. Ми у вільному світі маємо всі можливості також робити виклик Москві. І ми його робимо, ми його маємо!

Може, завдяки існуванню того постійного виклику у формі творчої праці, наукових і культурних здобутків та політичної діяльности, українська інтеліґенція та провідні політичні й громадські організації розкривають тут, у вільному світі, дволичність імперіялістичної Москви. Наш успіх на цьому відтинку зростатиме, якщо ми не припинятимемо, а підсилюватимемо працю, яка б'є по Москві і робить їй виклик.

Одним з таких викликів Москві і є успішна праця людей, що творять Спілку Української Молоді в Торонто.

Уже з афіші концерту кидається в очі чисельний склад кожного ансамблю: чоловічий хор „Прометей" — 50 співаків, дівочий хор „Діброва" — 48 співачок, духова окрестра „Батурин" — 47 музик, дві піяністки й диригент. А скільки людей у самому Осередку мусіли витратити енерґії і часу, щоб організувати і втримати на доброму мистецькому рівні в еміграційних трудноща таkі ансамблі — тяжко собі уявити!

Та перейдімо до концертової програми.

Треба ствердити, що протягом останніх 10-15 років більшість наших хорів на еміграції почали відходити від традиційної форми, а часто-густо і змісту програм. Правда, на це існують певні причини, та не тут про них згадувати. Хор „Прометей", будучи одним з кращих і традиційних, мусів у минулому також уводити зміни (впровадження в програму танкової групи, ґумориста, сучасних революційно- патріотичних пісень тощо).

На початку програми було виконано гимн „О Канадо." виконано так, як переважно ці речі виконуються: динамічно, в гарному темпі. Проте хотілося б більше динамічних змін у виконанні.

Бож маестро Василь Кардаш це вміє, а музика цього гимну чудова.

Перша точка програми „Хваліть діти, Господа" — муз. В. Кудрика. Хорове звучання в цій маловідомій речі (ми почули її вперше) — величне, як церковний орган. Фразування поєднувалося то лагідним то сильним звучанням, при крещендо чи декрещендо хор творив своїм бездоганним звучанням молитовний настрій, а це дуже важливо для творів цього роду.

В художньому хоровому виконанні ніякий засіб не є такий цінний, а разом з тим і тяжкий у його застосуванні, як засіб гарного голосоведення. Бездоганно цим засобом володів Нестор Городовенко, особливо в релігійних творах та в піснях, аранжованих Леонтовичем. У творах Леонтовича він з великим замилуванням і чуттям підкреслено підносив тенорову партію, а решту голосів хору приховував, розуміється у відповідних місцях твору. В релігійних же творах він майстерно починався вже трьома партіями хору: басами, альтами і знову ж таки тенорами, але ніколи сопранами. На наше щастя, і В. Кардаш уміє користуватись цим засобом, тому він і має під своїм керівництвом два таких чудових хори. І напевно саме тому слухач із захопленням насолоджується співом його хорів.

„Хваліть діти, Господа" справило незабутнє враження красою музики, прегарним хоровим звучанням. Солістами були: В. Шевель, О. Хміль, І. Пирожак і В. Чупринда.

Хочеться підкреслити, що релігійні твори, виконувані хором „Прометей" під диригентурою В. Кардаша ще раніше, як „Хваліть Господа" і „Блажен муж" Бортнянського, „Отче наш" М. Вербицького, залишили в моїй пам'яті глибоке враження. Диригент має не абиякі здібності до інтерпретації та мистецького відчуття нашої релігійної музики.

Друга точка — „В'язень", муз. А. Туренкова, соліст В. Драбик. Це також нова річ у програмі хору, вона передає страждання українського політичного в'язня за ґратами, в ній гарна музика, добра прикмета твору — драматичність змісту та слав не сольо. „Бандуристе, орле сизий" — слова Т. Шевченка, арр. Орлова — досить проста, проте це цінна точка репертуару: вона справляє враження своєю епічністю, а разом з тим і глибоким ліризмом, зворушуючи серця слухачів. Окрасою пісні й доповненням є сольозаспів одного з кращих солістів хору, баса С. Кривенького.

На закінчення першого виступу хору „Прометей" було виконано „Закувала та сива зозуля" Ніщинського. Соліст — також уже давній ветеран хору тенор Ю. Хомин. Цю перлину нашого хорового мистецтва було виконано чудово, за що хор, соліста й диригента нагороджено рясними оплесками. Це ще один доказ, що таких творів не можна залишати поза програмою, якщо є відповідні сили для їх виконання. Добрим доповненням виконуваних з фортепіяновим супроводом творів була акомпаніяторка Надія Брехун.

Другу частину програми концерту виконав дівочий хор „Діброва", фортепіяновий супровід перебував у вправних руках акомпаніяторки Ґалини Безхлібник. Із смаком і ліричністю виконано було народну пісню „Поза яром" і „Плавай, плавай, лебедонько" (сл. Т. Шевченка, муз. Покровського). Жіночий хор поповнився і кількісно і голосовою якістю, в хорі панує гарний унісон у партіях, і він дає м'яке й лагідне виконання пісень. Наступна точка — „Кличе спалена пісня" (сл. О. Богачука, муз. В. Чинча, арр. В. Кардаша). Своїм змістом і музикою ця річ глибоко драматична, а тому так її пережили і виконавці і публіка. Солістом був М. Маскулка. Вміла обробка цієї пісні В. Кардашем ще раз виявила талановитість його і в цій мистецько-творчій ділянці.

Після перерви найперше виступив знову хор „Прометей", виконавши чотири пісні. Найцікавіша з них і нова для нас — „Гей, браття опришки" на сл. М. Устіяновича, арр. Є. Козака. Солістом був Богдан Темнюк. У пісні „Ой, по горі, по горі" заспівував соліст В. Шевель.

Третю частину програми виконала окрестра „Батурин". Хоч ми мали певні побоювання щодо мистецької вартости такої одиниці, базовані на попередньому досвіді з деякими еміграційними духовими окрестрами, — наші застереження розвіялися після виконання першої точки — маршу „Молодь йде". Оркестра виконувала низку речей, оркестрованих Ю. Гойдалом, не тільки з доброю інтонацією в партіях, а й доброю технікою та чудовою мистецькою інтерпретацією. Варто підкреслити гарний унісон нижнього реґістру оркестри, баритонової партії, тромбонів і басів.

Крім українських маршів і в'язанок пісень, оркестра під кер. В. Кардаша виконала вальс „Ескізи життя", муз. Ю. Кюса. Слід згадати інпозантний зовнішній вигляд оркестри, прекрасні костюми, зіграність і здисциплінованість музикантів, що межують з професійністю. А це дає змогу включати до свого репертуару і складніші твори західньоевропейських композиторів.

У п'ятій точці програми виступив мішаний хор. „Богородице Діво" Гнатишина (сольо Соня Сахно) — вартісне надбання в репертуарі хору; цей твір справляє глибоке враження на слухача. „Степом, степом" також ефектовна, все ж, нам здається, своєю ліpико-драматичністю і музикою дещо нагадує стиль совєтських т.зв. „червоноармійських" пісень. Солістом був Олег Хміль. В „Пісні сотні Шума" (сл. М. Боєслава, муз. Б. Гадаря) — гарна музика, але слаба й нецікава аранжировка, басова партія не має своєї мелодії. „На камені ноги мию", арр. Кушніренка, сольо С. Сахно, виконано дуже легенько з вмілими переливами в партіях та доброю інтонацією.

На закінчення концерту було виконано всіма трьома ансамблями пісню „Вставай, Україно" — слова за М. Боєславом, муз. О. Е. Садовського, арр. В. Кардаш. І змістом, і музикою і виконанням це була справді могутня каденція цього величавого мистецького концерту.

Підводячи підсумок, треба сказати, що було б великою помилкою, якщо ці гарно вишколені ансамблі не будуть використані для концертового турне по більших містах Америки й Канади. Якщо цього не буде зроблено, то змарнується велика праця багатьох талановитих і жертвенних людей, — праця, що репрезентує не тільки їх самих, а і всю нашу еміграцію. А крім цього, така праця дуже потрібна і корисна для нашої поневоленої Батьківщини.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СУБОТА, 5-го КВІТНЯ 1975 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Вільні Козаки — 116 Відд., о год. 6-ій веч. в УНДомі, Джеремія Авеню. На порядку: звіти уступаючої Управи та К. Комісії і вибір нової на 1975 р. — Управа.

НЕДІЛЯ, 6-го КВІТНЯ 1975 р.

ЧИКАГО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва ім. Д. Вітовського 301 Відд. о год. 12-ій дня при 2250 В. Кортез вул. Присутність чл. обов'язкова. В разі неприсутности Статутом передбаченої кількости членів, збори відбудуться годину пізніше. — В. Іващук, гол., П. Врублівський, секр.

НЕДІЛЯ, 13-го КВІТНЯ 1975 р.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем Клюбі при 2376 Грилінґ вул. — М. Борискевич, рек. секр.

МОНЕССЕН, Па. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Залі на 2-ій вул. — 213 Скунмекер Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — П. Янковський, предс., М. Кущ, секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбу, 292 Гадсон Авеню. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!